

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Epistolae Innocentii Papae III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

rum vero, & episcoporum, abbatum, & priorum, & capitulorum absentium procuratorum non fuit certus numerus comprehensus. Legatorum vero regis Siciliae in Romanorum imperatorem electi, imperatoris Constantinopolitani, regis Francia, regis Anglia, regis Hungaria, regis Hierosolymitani, regis Cypri, regis Aragonia, nec non & aliorum principum, & magnatum, ciuitatum, aliorumque locorum ingens fuit multitudo. Haec Vrspergensis. In quo Concilio primum explicata est catholica fides contra varios haereticorum errores. Damnatus liber Ioachim abbatis in Petrum Lombardum de unitate sanctissimae Trinitatis. Damnatum quoque dogma peruersum impii Almarici, de quo susius Vincentius Bellouacensis. Multa de haereticis coercendis, ac puniendis, ac de Graecis, qui ad catholicam fidem reuerterant, statuuntur. Item pleraque alia catholicae ecclesiae valde utilia, quae omnia capitibus septuaginta distincta sunt, ac in Gregorii noni decretalium collectione continentur. Postremo, pro recuperatione terrae sanctae multae indulgentiae & priuilegia concessa sunt ad sacrum illud bellum euntibus. Ad subsidium bello conferendum omnes est cohortatus. Atque ipse una cum cardinalibus, ceterisque praelatis, non exiguam vim pecuniae collaturum se esse promisit. Tum excommunicat quoscumque qui arma, naues, aut auxilia quaeuis Saracenis suppeditant. Praecipit demum ut pax in Christiano orbe toto, saltem per quadriennium, conseruetur.

Vincentius lib. 30. cap. 64.

Lib. 29. cap. 107.

EPISTOLAE
INNOCENTII PAPAE III.

Vniuersis Christi fidelibus per Moguntinam prouinciam constitutis.

QVIA maior nunc instat necessitas, quam vnquam institerit, ut terrae sanctae necessitatibus succurratur, & de succursu speratur maior quam vnquam prouenerit utilitas prouentura, ecce, resumpto clamore, clamamus ad vos, & pro illo clamamus, qui moriendo voce magna clamauit in cruce, factus obediens Deo Patri usque ad mortem crucis, clamans, ut nos ab aeternae mortis eriperet cruciati. Qui clamat etiam per se ipsum, & dicit: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me: ac si diceret manifestius: Qui vult

Matth. 27.
Marc. 15.

Matth. 16.
Luc. 9.

ANNO
CHRISTI
1139.

me subsequi ad coronam, me quoque subsequatur ad pugnam, quæ nunc ad probationem proponitur vniuersis. Poterat enim omnipotens Deus terram illam, si vellet, omnino defendere ne in manus traderetur hostiles. Posset & illam, si vellet, de manibus hostium facile liberare, cum nihil possit eius resistere voluntati; sed cum iam superabundasset iniquitas, refrigescente caritate multorum, vt fideles suos a somno mortis ad vitæ studium excitaret, agonem illis proposuit, in quo fidem eorum velut aurum in fornace probaret, occasionem salutis, imo saluationis causam præstando, vt, qui fideliter pro ipso certauerint, ab ipso feliciter coronentur; & qui ei noluerint in tantæ necessitatis articulo debitæ seruitutis impendere famulatum; in nouissimo districti examinis die iustam mereantur damnationis sententiam sustinere. O quanta iam prouenit utilitas ex hac causa: quam multi conuersi ad pœnitentiam pro liberatione terræ sanctæ mancipauerunt se obsequio Crucifixi, & quasi per agonem coronam gloriæ sunt adepti, qui forte in suis iniquitatibus periissent, carnalibus voluptatibus & mundanis illecebris irretiti. Vetus est hoc artificium Iesu Christi, quod ad suorum salutem fidelium diebus istis dignatus est innouare. Si enim aliquis rex temporalis a suis hostibus eiiceretur de regno, nisi vassalli eius pro eo non solum res exponerent, sed personas, nonne, cum regnum recuperasset amissum, eos velut infideles damnaret, & excogitaret in eos inexcogitata tormenta, quibus perderet male malos; sic & Rex regum Dominus Iesus Christus, qui corpus & animam, & cetera vobis contulit bona, de ingratitude vitio, & infidelitatis crimine vos damnabit; si ei quasi eiecto de regno, quod precio sui sanguinis comparauit, neglexeritis subuenire. Sciat ergo se culpabiliter durum & dure culpabilem quicumque in hoc necessitatis articulo suum negauerit obsequium Redemptori. Nam si quis sibi vel modicum quid hereditatis paternæ sentiret dure ablatum, mox secundum morem mundanum totis viribus laboraret, vt suam vindicaret iniuriam, & violentiam propulsaret; nec rebus parceret nec personis, donec ex toto recuperaret amissum: quomodo ergo poterit excusari qui nec mediocriter laborare studuerit pro puniendâ sui

Redemptoris offensâ & eius iniuria vlciscenda, dum par-
cendo rebus & personis impedit ne locus recuperetur
passionis & resurrectionis dominicæ, in quo Deus rex no-
ster ante sæcula salutem in medio terræ dignatus est ope-
rari. Quomodo etiam secundum præceptum diuinum di-
ligit proximum suum sicut seipsum, sicut scriptum est,
qui scit fratres suos fide ac nomine Christianos apud per-
fidios Saracenos ergastulo diri carceris detineri, ac iugo
deprimi grauissimæ seruitutis, & ad liberationem eorum
efficacem operam non impendit, transgrediendo illius
naturalis legis mandatum, quod Dominus in euangelio
declarauit: *Quæcumque vultis ut faciant vobis homines, &
vos facite illis.* An forte nescitis quod apud illos multa
millia Christianorum in seruitute ac carcere detinen-
tur, qui tormentis innumeris cruciantur? Et quidem om-
nes pene Saracenorum prouincias vsque post tempora
sancti Gregorii Christiani populi possederunt: sed extunc
quidam perditionis filius Machomettus pseudoprophe-
ta surrexit, qui per sæculares illecebras & voluptates
carnales multos a veritate seduxit. Cuius perfidia, et si
vsque ad hæc tempora inualuerit, confidimus tamen in
Domino, qui iam fecit nobiscum signum in bonum, quod
finis huius bestię appropinquat, cuius numerus, secundum
Apocalypsim Ioannis, *intra sexcenta sexaginta sex clauditur:*
in proximo finietur per operationem Spiritus septiformis,
qui caritatis igne corda fidelium hætenus frigescentia
reaccendet, ex quibus iam pene sexcenti sunt anni com-
pleti. Certe propter priores iniurias grandes & graues
Redemptori nostro pro nostris offensis a perfidis Sarace-
nis illatas nuper in monte Thabor, vbi discipulis suis futu-
ræ glorificationis speciem demonstrauit, iidem perfidi Sa-
raceni quamdam munitionis arcem in confusionem Chri-
stiani nominis erexerunt: per quam ciuitatem Acon sibi
valde vicinam de facili cogitant occupare, ac deinde sine
omni contradictionis obstaculo residuum terræ huius in-
uadere, cum sit viribus & opibus pene penitus destitu-
ta. Eapropter igitur, dilectissimi filii, dissensiones & a-
mulationes fraternas in pacis & dilectionis fœdera com-
mutantes accingimini ad obsequium Crucifixi; non du-
bitantes pro illo res exponere ac personas, qui pro vo-
bis

Luc. 10.

Math. 7.
Luc. 6.

Apo. 13.

ANNO
 CHRISTI
 1215.

bis animam suam posuit, & sanguinem suum fudit; certi pariter & securi, quod si vere poenitentes fueritis, per hunc temporalem laborem, quasi quodam compendio, ad requiem peruenietis aeternam. Nos enim de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum apostolorum Petri & Pauli auctoritate confisi, ex illa quam nobis Deus, licet indignis, ligandi atque soluendi contulit potestate, omnibus, qui laborem istum in propriis personis subierint & expensis, plenam suorum peccatorum, de quibus veraciter fuerint corde contriti & ore confessi, veniam indulgemus, & in retributione iustorum salutis aeternae pollicemur augmentum. Eis autem qui non in personis propriis illuc accesserint, sed in suis dumtaxat expensis, iuxta facultatem & qualitatem suam, viros idoneos destinauerint, & illis similiter, qui licet in alienis expensis, in propriis tamen personis assumptae peregrinationis laborem impenderint, plenam suorum veniam concedimus peccatorum. Huius quoque remissionis volumus & concedimus esse participes iuxta quantitatem subsidii, & deuotionis affectum, omnes qui ad subuentionem ipsius terrae de bonis suis congrue ministrabunt, personas quoque ipsorum, & bona, ex quo Crucem assumpserint, sub sancti Petri & nostra protectione suscipimus, nec non & sub archiepiscoporum, & episcoporum, & omnium praelatorum ecclesiae Dei defensione consistant; statuentes ut, donec de ipsorum obitu vel reditu certissime cognoscatur, integra maneant, & quiescant. Quod si quisquam contra praesumpserit, per ecclesiarum praelatos, appellatione postposita, censura ecclesiastica compefcatur. Si qui vero proficiscentium illuc ad praestandas vsuras iuramento tenentur adstricti, creditores eorum per ecclesiarum praelatos, ut remittant eis praefatum iuramentum, & ab vsurarum exactione desistant, eadem praecipimus districtione compelli. Quod si quisquam creditorum eos ad solutionem coegerit vsurarum, eum ad restitutionem earum simili cogi animaduersione mandamus. Iudaeos vero ad remittendas ipsis vsuras per saecularem compelli praecipimus potestatem, & donec illas remiserint ab vniuersis Christi fidelibus, tam in mercimoniis, quam in aliis, per excommunicationis sententiam

Conc. Tom. 28.

Q

eis omnino communio denegetur: vt autem terræ sanctæ subsidium diuisum in plurimos facilius impendatur, obsecramus omnes & singulos per Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, vnum solum verum, vnum æternum Deum postulantes vice Christi pro Christo, ab archiepiscopis, & episcopis, abbatibus, & prioribus, & tam cathedralium quam conuentualium ecclesiarum capitulis, & clericis vniuersis, nec non ciuitatibus, villis, & opidis, competentem numerum bellatorum cum expensis ad triennium necessariis secundum proprias facultates; & si ad hoc vnum quodlibet non suffecerit, plura coniungantur in vnum, quia pro certo speramus, quod personæ non deerunt, si expensæ non desint, postulantes hoc ipsum a regibus, & principibus, comitibus, & baronibus, aliisque magnatibus, qui forsitan per seipsos personaliter non accesserint ad obsequium Crucifixi. A ciuitatibus vero maritimis nauale subsidium postulamus, & ne aliis onera grauiā & importabilia imponere videamur, quæ digito nostro mouere nolimus, protestamur veraciter coram Deo, quia quod ab aliis exigimus faciendum, hoc ipsi prompto animo faciemus. Clericis autem ad hoc negotium necessariis prouidimus indulgendum, vt, omni contradictione cessante, beneficiorum suorum prouentus propter hoc valeant vsque ad triennium pignori obligare. Quia vero subsidium terræ sanctæ multum impediri vel retardari contingeret, si ante susceptionem Crucis examinari quemlibet oporteret, an esset idoneus & sufficiens ad huiusmodi votum personaliter prosequendum, concedimus, vt, regularibus personis exceptis, suscipiant quicumque voluerint signum Crucis, ita quod, cum vrgens necessitas aut euidentis vtilitas postulauerit, votum ipsum de mandato apostolico possit commutari, aut redimi, vel differri, & propter eandem causam remissiones & indulgentias hactenus a nobis concessas procedentibus in Hispaniam contra Mauros, vel contra hæreticos in Prouinciam, reuocamus; maxime cum illis concessæ fuerint ad tempus, quod iam ex toto præterit, & istis, ob causam quæ iam ex maiori parte cessauit, vtroque negotio per Dei gratiam adeo prouecto, vt vehementem instantiam non requirat; & si forte requireret, nos ingruenti necessitati respicere cura-

ANNO
CHRISTI
1215.

remus, concedimus tamen, vt huiusmodi remissiones & indulgentiæ apud prouinciales remaneant & Hispanos. Ceterum quia cursarii & piratæ nimis impediunt subsidium terræ sanctæ, capiendo, spoliando transeuntes ad illam, & reuertentes ab illa, nos eos, & principales adiutores & fautores eorum, excommunicationis vinculo innodamus, sub intimatione anathematis inhibentes, ne quis cum eis scienter communicet in aliquo venditionis vel emptionis tractatu; & iniungentes rectoribus ciuitatum, & locorum suorum, vt eos ab hac iniquitate reuocent & compescant. Alioquin, quia nolle perturbare peruersos nihil est aliud quam fouere, nec caret scrupulo societatis occultæ qui manifesto facinori desinit obuiare, nec in personas & terras eorum seueritatem ecclesiasticam curabimus exercere, cum tales non minus quam Saraceni aduersentur nomini Christiano. Innouamus præterea excommunicationis sententiam in Lateranensi Concilio promulgatam aduersus eos qui Saracenis arma, ferrum, & lignamina deferunt galearum, quique in piraticis Saracenorum nauibus curam gubernationis exercent, eosque rerum suarum priuatione multari, & capiendum seruos, si capti fuerint, fore censemus, præcipientes, vt per omnes vrbes maritimas diebus dominicis & festiuis huiusmodi sententia publice innouetur. Verum cum longe plus de diuina clementia, quam de humana potentia confidere debeamus, oportet nos in tali conflictu non tam corporalibus armis quam spiritualibus dimicare. Ideoque statuimus, & mandamus, vt singulis mensibus semel fiat generalis processio seorsum virorum, ac seorsum, vbi fieri poterit, mulierum, in humilitate mentis & corporis cum deuota orationum instantia postulantium, vt misericors Deus auferat hoc a nobis confusionis opprobrium, liberando terram illam, in qua vniuersa redemptionis nostræ sacramenta peregit, de manibus Paganorum restituendo eam ad laudem & gloriam nominis sui sancti populo Christiano, prouiso prudenter vbi semper in ipsa processione verbum salutiferæ Crucis cum diligenti exhortatione populo proponatur. Orationi vero ieiunium & eleemosyna coniungantur, vt his quasi alis facilius & celerius ipsa volet oratio ad piis-

Concilium
Lateranense
sub Alexandro III.
Can. 4.

Concil. Tom. 28.

Qij

simas aures Dei, qui nos clementer exaudiat in tempore opportuno. Singulis quoque diebus intra Missarum solennia, post pacis osculum, cum iam pro peccatis mundi offerenda vel sumenda est hostia salutaris, omnes tam viri quam mulieres humiliter prosternantur ad terram, & a clericis psalmus iste, Deus venerunt gentes in hereditatem tuam, alta voce cantetur: quo cum hoc versu deuote finito, Exurgat Deus & dissipentur inimici eius; & fugiant a facie eius qui oderunt eum, sacerdos qui celebrat orationem istam super altare decantet alta voce:

Psalm. 73.

Psalm. 67.

Deus qui admirabili prouidentia cuncta disponis, te suppliciter exoramus, vt terram, quam vnigenitus Filius tuus proprio sanguine consecrauit, de manibus inimicorum Crucis eripiens, restituas cultui Christiano, vota fidelium ad eius liberationem instantium misericorditer dirigendo in viam salutis aeternae. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui, &c.

In illis autem ecclesiis, in quibus conueniet processio generalis, truncus concauus statuatur tribus clauibus consignatus, vna penes honestum presbyterum, alia penes deuorum laicum, & tertia penes aliquem regularem fideliter conferuandis, in quo clerici, & laici, viri, & mulieres eleemosynas suas ponant in terrae sanctae subsidium conuertendas secundum dispositionem eorum, quibus haec fuerit sollicitudo commissa. Porro super processu & transitu modesto & ordinato congruo loco & tempore faciendum nondum oportet aliquid diffinire, donec exercitus Domini Cruce signetur, sed tunc pensatis vndique circumstantiis, quaecumque viderimus opportuna de prudentum virorum consilio statuemus. Ad haec igitur exequenda dilectos filios de Salem, & quondam de Nouo castro abbates & C. decanum Spirensis & praepositum Augustensium, viros vtique probatae honestatis & fidei, deputamus, qui adscitis secum viris prouidis & honestis auctoritate nostra statuam & disponam quaecumque ad hoc negotium promouendum viderint expedire, facientes quae statuerint in singulis diocesis per viros idoneos ad hoc specialiter deputatos fideliter & sollicito procurari. Quocirca vniuersitatem vestram rogamus,

ANNO
CHRISTO
1145.

ANNO
CHRISTI
1235.

monemus, & obsecramus in Domino; per apostolica vobis scripta mandantes, & in virtute Spiritus sancti iniungentes, quatenus eis pro Christo legatione fungentibus tales vos exhibere curetis, necessaria ministrantes eisdem, quod per vos & in vobis fructum faciant exoptatum.

In eodem modo per Magdeburgensem & Bremensem prouincias.

In eodem modo per Coloniensem prouinciam.

In eodem modo per Saltzburgensem prouinciam.

In eodem modo per Treuerensem prouinciam.

In eodem modo per Poloniam.

In eodem modo per Sueuiam.

In eodem modo per Lundensem prouinciam.

In eodem modo per Angliam.

In eodem modo per Tusciam.

In eodem modo per Hiberniam.

In eodem modo per Noruegiam.

In eodem modo vniuersis per regnum Franciæ constitutis.

In eodem modo per Scotiam.

In eodem modo per Sardiniam.

In eodem modo per Dalmatiam.

In eodem modo per Rauennatem, Mediolanensem, Ianuensem, prouincias constitutis.

In eodem modo per marchiam Anconitanam.

In eodem modo per Hungariam.

In eodem modo Pragensi archiepiscopo, & abbatibus, prioribus & vniuersis Christi fidelibus per Bohemiam constitutis.

In eodem modo per Calabriam.

ARCHIEPISCOPO, ET EPISCOPIS,

abbatibus & prioribus per Viennensem prouinciam constitutis.

VINEAM Domini sabaoth multiformes moliuntur bestia demoliri, quarum incurfus adeo inualuit contra ipsam, vt ex parte non modica pro vitibus spinæ succreuerint, &, quod gementes referimus, ipsæ iam vites proferant pro vua labruscam, infectæ multipliciter &